

CAPUT IV.

De episcopis in Claravalle sepultis.

Joannes Archiepiscopus Lugdunensis.

Sub gradu altaris majoris in sinistra parte, recte contra pulpitem Evangelii, jacet bonæ memoriæ Dominus Joannes, Lugdunensis Archiepiscopus.

Hugo Lingonensis Episcopus.

Ante altare B. Benedicti Abbatis jacet R. Pater Dominus Hugo, Lingonensis Episcopus.

Manasses Episcopus Lingonensis.

Ante medium altaris B. Michaelis Archangeli jacet Dominus Manasses, venerabilis Episcopus. Lingonensis.

Joannes Mithelenensis Archiepiscopus.

Item ibidem, videlicet in sinistra parte ejusdem altaris jacet bonæ memoriæ Dominus Joannes, Mithelenensis Archiepiscopus, humilis Abbas Claravallis, qui diu in hac Claravalle, et humiliter conversatus est, a carnis vinculis feliciter absolutus. Obiit ann. Domini 1240, XII Kal. Maii.

Robertus Episcopus Leodiensis.

Ante altare B. Andreae Apostoli, in sinistra parte ipsius, in quodam arcu jacet bonæ memoriæ Dominus Robertus, Episcopus Lingonensis, postea Leodiensis.

Garnerius Episcopus Lingonensis.

Item ante medium altaris Salvatoris Domini et Dei nostri, jacet Reverendus Pater Dominus Garnerius, novus Abbas Claravallis postea Lingonensis Episcopus.

B. Eskilus Lundensis Episcopus.

Item ibidem in arcu ad sinistram ipsius altaris jacet; primo in prima parte ipsius sepulture requiescit vir magnificus et insignis ac de stirpe regia oriundus, felix recordationis Dominus Eskilus quondam Lundensis Archiepiscopus et totius Daciæ ac Sueciæ Primas, qui tempore B. Bernardi veniens Claramvallem, et Monachus factus ibidem summæ humilitatis et totius honestatis ac religionis se speculum exhibuit, et Monachalis perfectionis exemplar suis posteris dereliquit. Obiit autem anno incarnationis Dominicæ M. C. LXXXI.

Radulphus Archiep. Lugdunensis.

Sepultus est etiam ibidem cum eodem sanctæ et dulcis memoriæ Dominus Radulphus, quondam Abbas Claravallis, deinde Agynensis Episcopus, et demum Archiepiscopus Lugdunensis.

Aleydis mater S. P. Bernardi.

Item etiam ibidem jacet piæ recordationis nobilis domina et Deo devotissima Aleydis, mater Doctoris egregii et Patris nostri B. Bernardi primi Claravallis Abbatis, quæ primo apud Divionem sepultura tradita fuit in Monasterio B. Benigni. Postea vero, Domino volente et nobiscum piæ agente, ad humilitatis nostræ excitandam et ampliandam devotionem translata est usque Claramvallem, et coram altari Sancti Salvatoris collocata, anno Domini millesimo, ducentesimo, quinquagesimo, XIV Kal. Aprilis.

(96) De hoc hæc habet Bzovius: « Hoc anno (scilicet 1229.) Adam Morinorum episcopus, vir omni vita laudabilis, confectus jam ætate præsulatu se

A Adam Episcopus Morinensis (96).

Ante medium altaris Sancti Mammæ noster jacet bonæ memoriæ Dominus Adam, quondam Episcopus Morinensis et Monachus Claravallis.

B. Godefridus Lingonensis Episcopus.

Ante altare omnium Sanctorum jacent quinque venerabiles Episcopi, et primo sepultus est recte contra medium ipsius altaris vir vitæ laudabilis Dominus Godefridus, quondam Lingonensis Episcopus, cognatus B. Bernardi. Hic de primis filiis ejus fuit, qui præsens cœnobium in suo sanguine fundaverunt, hic tertius Prior Claravallis fuit, postea primus Abbas Fontineti, qui fundato loco regulariterque ordinato ad suam Claramvallem rediit, ubi postea per plures annos præsertim tempore schismatis, quod in Romana Ecclesia tunc vehementer exarsit, dum Beatus Bernardus semetipsum Ecclesiæ sanctæ periculis in diversis provinciis opponeret; ipse vices ejus tam strenue quam fideliter gerens, non modo negotiis et utilitatibus Monasterii providebat, sed quod magis est etiam quoties erat opus, aliis cœnobiis vacantibus de Abbatibus providebat, et tanquam alter Abbas Bernardus, non solum in Claravalle sed in toto ordine habebatur. Sedatis ergo prædictis seditionibus, dum in Claravalle Prioris officio fungeretur; ad Lingonensem Cathedralam est assumptus, postea cum piæ memoriæ Rege Ludovico Apostolicæ sedis functus legatione Hierosolymam est profectus. Igitur cum eodem Rege de itinere prædicto rediens, in Episcopatu suo usque ad transitum Beati Bernardi, et post eum per annos circiter octo quievit. Postea vero ad beatæ memoriæ Alexandrum summum Pontificem accedens, cessionem petiit, quam (vix tamen), instantissimis precibus impetravit. Rediens igitur cum litteris Apostolicis Cathedralæ valefecit et iterum ad Claramvallem se contulit, fecitque fabricari ad opus suum in loco, unde sanctus Bernardus migraverat, capellulam satis humilem ut apparet, et per annos tres et menses circiter novem domum sancti Bernardi eidem capellæ contiguum inhabitans. in sanctaque religione perseverans circa annum Domini 1165, sexto Idus Novembris in Domino, sicut pie creditur, feliciter requievit.

De Episcopo Soritano infirmario Claravallis.

Ad sinistram vero dicti Domini Godefridi Lingonensis Episcopi versus cœmeterium sepultus est vir venerabilis Dominus Gaufridus de Meleduno, ex illustri stirpe Gallorum, Senonensis procreatus Episcopus Soritanus, qui sub bonæ memoriæ Domino Roberto secundo Abbate Claravallis in hac Claravalle habitum sacræ religionis assumpsit, sub eoque et pluribus successoribus ejus diversa gerens officia, inter Fratres suos cum eorum gratia et favore est laudabiliter conversatus, Demum cum infirmorum Fratrum esset sibi sollicitudo commissa sub Domino Gerardo sexto Abbate Claravallis, factus est Episcopus Soritanus in Sardinia in provincia Turrinana, quem non traxit ambitio, sed professio compulit, ut alumnus Galliæ ad ritus Barbaros, et linguam quam non noverat, pertransiret. Ubi vixit per annos septem, et Monasterio Claravallis plurima conferens in pauperes et loca cætera abdicavit, professusque est Monasticen in Claravalle.

dispergebat. Audiens autem canonizationem B. Bernardi per felix memoriæ Alexandrum Papam tertium factam, et translationem corporis ejusdem B. Bernardi sub Domino Henrico Abbate septimo Claravallis faciendam, ad capitulum generale veniens, exinde ad Claramvallem festinavit, ubi cum Archiepiscopo Lugdunensi et Cœpiscopis officiosissime studuit interesse. Exinde per dies singulos febre invalescente ad eum, quem honore debito usque celebrem sepulturam, quæ usque hodie apparet, devote fuerat prosecutus, Domino vocante migravit, sicut piæ opinari. Obiit autem prid. Idus Octob. circa annum Domini millesimum, centesimum, septuagesimum nonum.

De Episcopo Humatensi.

Post eum vero versus cœmeterium ad Aquilonarem partem sepultus est piæ recordationis Dominus Jacobus Humanitatis Episcopus.

Alanus Episcopus Altisiodorensis.

Ad dexteram vero dicti Domini Godefridi quondam Lingonensis Episcopi, versus chorum, jacet Dominus Alanus Episcopus Altisiodorensis, qui in quadam Ecclesia oppidi famosi in Flandria, quæ Insula nuncupatur, a puero educatus sub Beato Bernardo in hac Claravalle habitum Religionis suscepit, Postea primus Abbas factus est Monasterii, quod Ripatorium nominatur. Cui per annos duodecim præsidens Domino cooperante satagit, ut personis utilibus et possessionibus necessariis videlicet grangiis, silvis, agris, pratis et piscuis idem Monasterium ditaretur. Anno vero novissimo vitæ B. Bernardi ab Ecclesia Altisiodorensi in Episcopum concorditer electus. Hic multam hospitalitatem omnibus Religiosis domos suas frequentantibus exhibuit, suoque Monasterio de Ripatorio, unde Abbas fuerat, multa noscitur contulisse, Claravallensi au-

CAPUT V

De aliis viris illustribus, quorum corpora in Claravalle recondita sunt.

Stephanus de Courcellis.

Ante altare Beatæ Mariæ Magdalene in sinistra ipsius sub tumba marmorea nigra jacet Dominus Stephanus de Courcellis, quondam Canonicus Tulensis, qui in epitaphio metrico commendatur multipliciter tamquam totius sobrietatis, pietatis, devotionis, castitatis et humilitatis insignitus.

Margareta Regina Navarræ

In presbyterio in tumba elevata jacet inclitæ recordationis Domina Margareta Navarræ Regina, Campaniæ Comitissa et Briæ Palatina. Obiit autem anno Domini millesimo, ducentesimo, quinquagesimo octavo, quarto Kal. Aprilis.

Elizabetha filia S. Ludovici Regis.

In medio chori in tumba elevata deaurata sepultum est cor illustrissimæ Domine Isabellæ filiæ Sancti Ludovici, uxoris Domini Theobaldi Regis Navarræ et Comitissæ Campaniæ. Obiit anno millesimo, ducentesimo, septuagesimo primo.

B. B. Gerardus, et Petrus Abbates.

In magno claustro sub primo arcu, juxta ostium Ecclesiæ, requiescunt venerabiles viri bonorum memoriæ digni, Dominus Gerardus sextus et Dominus Petrus octavus Claravallis Abbates, quorum prior post laudabilem vitam pro justitia et zelo Ordinis innocens occisus est. Alter vero sanctæ paupertatis et humilitatis ferventissimus æmulator, multis in vita sua virtutibus claruit. Hos apud Deum patrones habere mereamur. Amen.

tem cœnobia quantam poterat diligentiam exhibebat, illud sæpe visitans, auxilia quanta poterat conferens oportuna.

Peractis demum in Episcopatu tredecim annis, de licentia sedis Apostolicæ cessit Episcopatu et ad suam rediit Claramvallem: mansit autem in Claravalle in domo Sancti Bernardi, quam post discessum Domini Godefridi Lingonensis Episcopi, cessit suo Episcopatu, plurimamque solatia Fratrum exhibens et tanquam multum exercitatus in negotiis Ordinis pariter et Ecclesiasticis, Domino Abbate Pontio et successoribus ejus usque ad Dominum Petrum Venerabilem Abbatem Claravallensem actum non mediocriter necessarius fuit. Obiit autem prid. Idus Octob. in Domino feliciter consummatus circa annum Domini millesimum, centesimum, octuagesimum primum.

Guido Episcopus Helenensis.

Post ipsum etiam versus chorum Monachorum sepultus est bonæ memoriæ Dominus Guido Monachus et Prior Therloeci, postea Episcopus Helenensis. Obiit autem circa festum omnium Sanctorum anno Domini millesimo, trecentesimo, vigesimo septimo.

Nicolaus Roskildensis Episcopus.

Ante medium altaris Sancti Martini Episcopi jacet bonæ memoriæ Dominus Nicolaus Roskildensis Episcopus consanguineus Domini Eskili Laudensis metropolis in Regno Daciæ Archiepiscopi, exul pro libertate suæ Ecclesiæ: qui obiit anno Domini millesimo, ducentesimo, quadagesimo nono. Octavo Kal. Octob.

Henricus Episcopus Trojæ.

Ante medium altaris Sanctissimæ Trinitatis jacet bonæ memoriæ Dominus Henricus magnæ Trojæ Episcopus et Monachus Claravallis.

C

B. Robertus Dunensis.

Sub secundo arcu lapideo in eodem claustro sunt ossa plurium personarum in priori capitulo sepultarum, pro illius quod nunc extat dormitorii et novi capituli ædificatione translata, nam et primas litteras nominum singulorum insculptas ibidem lapidibus diligens lector inveniet. Medium nutem locum cæteris præminentiorum Dominus Robertus de Brugis, secundus Claravallis Abbas obtinet. Qui cum illustri viro Domino Gaufrido de Perona, Thesaurario Ecclesiæ Sancti Quintini in hac Claravalle sacræ Religionis habitum suscepit. Cum autem Monasterium de Dunis, quod a Monachis nostri habitus; sed non nostri Ordinis ædificari cœperat, minime proficeret, traditumque B. Bernardo fuisset: tunc Sanctus Bernardus eundem Dominum Robertum ibidem ordinavit Abbatem. Infra vero paucos annos totum idem Monasterium ædificatum et locupletatum est possessionibusque ditatum, et in ea benedictione præventum ejus eidem loco usque hodie gratia perseverat. Hunc igitur virum venerabilem, Sanctissimum Pater noster Bernardus ante paucos dies suæ felicissimæ migrationis presentibus suis fratribus, non sine multa recommendatione personæ ejus suum eligi monuit et consuluit successorem. Ipsum ergo post transitum ejus Dominus Godefridus Lingonensis Episcopus quondam Prior Claravallis Abbatem nominavit. Cui Dominus toto tempore sui regiminis intus et foris, non solum in sua Claravalle, sed et in filialibus ejus tantam pacem contulit, ut felicissima illa tempora viderentur. Transactis autem tribus annis et dimidio cum

die sancta Parasceves nudis pedibus incessisset, vehementerque frigore afflictus fuisset, ad Vigiliis sequentis Sabbati tam gravi febre correptus est, ut non sine difficultate potuerit ex stallo suo fratrum manibus in infirmitorium deportari, ubi eadem febre paucis diebus vexatus in confessione pura et humili jugiter perseverans, non sine magno planetu totius congregationis, tertio Kal. Mail in Domino requievit.

B. Serto Abbas.

Eundem etiam locum obtinet Dominus Serlo vir Deo dignus, qui Savigniacum cum triginta Abbatibus in generali capitulo Cisterciensi praesente Beatissimo Papa nostro Eugenio tertio per manum Sancti Bernardi Ordini nostro sociavit, et Clarevallensi cœnobio submisit et contulit. Cum vero nomen et officium post aliquot annis deposuisset Abbatibus, eodem anno, quo Sanctus Bernardus ab hac vita migravit, et Dominus Robertus ei feliciter Domino disponente successisset, Dominus Serlo praedictus eidem individuum comitem et in omnibus officiosum sese exhibuit, et in opere sanctae praedicationis ad aedificationem fratrum toto tempore, quo praefuit ad ejus imperium jugiter laboravit, id enim officium eidem imponebat, quem ad hoc ipsum promptissimum fecerat exercitatio diuturna et benignitas gratiosa. Mortuo autem Domino Roberto et Domino Pastredo in Abbatem Clarevallensem promotus, idem Serlo venerabilis quarto Idus Septemb. ab hac vita decedens, secutus est Dominum Robertum Patrem suum.

B. Humbertus Abbas Igniacensis.

Juxta vero praedictum locum eminentiorem alius in parte sinistra primum locum obtinet Dominus Humbertus Monachus Casae Dei, qui cum jam esset maturae aetatis ad Beatum Bernardum se contulit, et Prioris officium sub eo aliquando subministravit. Deinde factus primus Abbas Igniacensis cœnobii in eodem plurimis annis cum maxima reverentia ita est laudabiliter conversatus, ut vix in eo aliquid otiosum, non dico verbum sed nec motum aliquem advertere posset inspector, quantum libet curiosus Idem etiam Monasterium Signiacense missis ab Igniaco Monachis ordinavit: postea, sicut in epistola a B. Bernardo ad eum scripta diligens lector

inveniet, ad suam Claramvallem rediit, et septimo Idus Septembris obiit; de ejus moribus, et a Deo sibi collata multitudine gratiarum praedicta epistola et sermo, quem B. Bernardus locutus est in capitulo: ipsa die sui obitus super his, non mediocriter lectorem poterunt plenius erudire.

Beatus Odo Supprior.

Secundum autem locum post ipsum obtinet Dominus Odo venerabilis, qui Supprioris officium sub Beato, Bernardo cum multo favore cum universorum fratrum usque ad ultimam senectutem adimplevit. Hic fuit in divinis officiis devotus et strenuus, nec non in corporalibus exercitiis laboriosus. Et quamvis esset in corpore graviter laesus, semper tamen ad universos labores praecedebat alios et deducebat exemplis, et verbis efficacibus admonens et invitans, specialiter autem in oblatione hostiae salutaris, se tam devotum exhibebat, ut ad modum Simeonis ipse quoque tenere puerum, et mira jucunditate blandiri parvulo videretur. De cuius meritis et virtutibus quid Beatus Bernardus sentiret, ostendit dum post ejus transitum mox ut primam orationem pro commendatione ipsius animae complevit, prostratus solo, omnibus cunctantibus, non sine multa lachrymarum effusione osculatus est pedes ejus. Obiit autem duodecimo Kalend. Martii.

Beatus Gerardus Farsensis.

Tertium vero locum post ipsum obtinet Venerabilis Pater Dominus Gerardus Farsensis cœnobii Monachus, grandævus aetate, sed moribus sic excellens, ut potius omnibus admirabilis videretur quam imitabilis. Hunc Abbas suus plurima generositate praeditus, sed multo magis religione praecellens, et Beati Bernardi specialis amator ad eundem veniens, dum adhuc ipse viveret secum adduxit, in sua vel in nostra regione novam ex filiis ejus construere cupiens Abbatiam. Cumque hujus rei gratia praesentiam excellentis Principis Conrardi Romanorum Regis adisset, in civitate Maguntina Domino vocante decedens, ipsum Venerabilem Dominum Gerardum ad carissimum omnibus Beatum Bernardum, et ad cœnobium Clarevallense transmisit: ubi post plures annos, sicut fuerat religiosissime conversatus, ita septimo Idus Decembris feliciter consummatus, in Domino quievit.

CAPUT VI.

Beatus Tezelinus Pater S. Bernardi, fratres et cognati ejus. Varii ipsius Sancti abbatis discipuli.

Sub aedificio, quod est contra Ecclesiam in cœmeterio Abbatum, columnis lapideis et arcubus fabricato, in dextra parte ipsius sarcophagi, continentur ossa felicitis recordationis Patris et Fratrum germanorum Beatissimi Patris nostri Bernardi cum nomine Guldrici de Tullione avunculi ipsius, cui spreitis nobilitate generis et potentia saeculari, quibus plurimum eminebant, ac Monachi facti Claramvallem in suo sanguine fundaverunt, et Monachalis perfectionis exemplar suis posteris reliquerunt. Continentur ibidem etiam ossa Monachorum conversorum et Novitorum, qui in veteri Abbatia sub dicto Patre in illis saeculis aureis, in illo magno fervore in illa sancta paupertate et austeritate primordialis vixerunt et feliciter obierunt, quando pulmentum eorum de fagorum foliis saepius conficiebatur, et panis non tam fufureus quam fereus videbatur. Horum ossa de priori Abbatia, quae fundata fuit in valle quadam Absynthiali beato Bernardo adhuc vivente, anno Domini millesimo, centesimo, quadragesimo octavo, die omnium Sanctorum processionaliter cum divinis fuerunt asportata laudibus. Cujus processionalis cantum audiens Bea-

tus Malachias, qui in extremis laborabat, plurimum extitit delectatus, qui nocte illa appositus est ad eos somno suavissimo soporatus. Die vero anniversaria omnium fidelium defunctorum, corpore Beati Malachiae solemniter tumulato, praedicta ossa in isto loco noviter praesenti opere fabricato fuerunt venerabiliter collocata. In sinistra autem parte praesentis sepulturae continentur ossa Monachorum Conversorum novitorum, qui in hoc loco vivente adhuc Beato Bernardo feliciter obierunt, quae videlicet ossa propter aedificationem oratorii quod nunc est, fuerunt de prioribus suis tumulis huc translata. Ante enim aedificationem primi oratorii, unum in hoc loco fuerat prius fabricatum, in quo tantum erant novem altaria. Anno vero Domini millesimo, ducentesimo, sexagesimo nono, utraque ossa de loco in quo secundo sepulta fuerant, levata fuerunt, et per manus Reverendorum Patrum ac Dominorum Jacobi Dei gratia Lugdunensis Archiepiscopi et Petri Othoniensis Episcopi, assistentibus eisdem plurimis Abbatibus et Conventu Clarevallensium capituli generalis sequestratim in mausoleo sub majori altari Capellae Flandriae cum solemnibus honore

et praecipua reverentia sunt locata. Horum piis precibus gratiam et gloriam consequamur, Amen.

Joannes de Aspra Prior Clarevallens.

In praedicto cœmeterio Abbatum juxta idem aedificium columnis lapideis et arcubus fabricatum, jacet piæ memoriae Dominus Joannes de Aspra, qui obiit in prioratu sub Abbate Domino Laurentio.

Guillelmus Generalis Ordinis.

Item Guillelmus de Monteacuto, Prior Clarevallens, qui postea factus est Abbas Firmitatis et Cistercii vigesimus primus.

Petrus Abbas electus de Melone.

Item Petrus de Ulmeto Prior, electus Abb. de Melone, sed noluit ire. Monasterium de Melone, in Regno Galletiae constructum est, et Reformationi nostrae aggregatum.

Otho Abbas Luxoviensis.

Item jacet Vir nobilis Otho de Saxifonte, Abbas Luxoviensis, sed postea Monachus Clarevallens.

Joannes Rizevelli.

Item Dominus Joannes Dominus Rizevelli, postea Monachus Clarevallens.

Pelagius Abbas.

Item Dominus Pelagius quondam Abbas de Oya (97).

Item Dominus Alexander Abbas de Valle Sancti Petri.

Item Dominus Nicolaus Abbas de Caldra.

Guillelmus Remensis Archiepiscopus.

In magno cœmeterio Fratrum, in medio ejusdem, sub arcu solemniter jacet Dominus Guillelmus de Jonivilla Episcopus Lingonensis, postea Remensis Archiepiscopus.

Item Dominus Viardus Decanus Christianitatis Barri super Albam.

Item Dominus Franco de Colonia Monachus et Magister Novitorum Clarevallens.

In introitu cœmeterii juxta Ecclesiam et versus portam Monasterii jacet Dominus Gerardus de Barro dictus Flos, Frater Domini Petri Cardinalis et Episcopi Sabinensis.

Item ante capellam de Ayzanvilla et Sancti Eligii: *Cist Dame Jehanne de Bar, fille Sire Gualtier Auserri, Femme Jehan Varnotdon, qui trespassa l'an M. CCC. XIII. en May.*

In Capitulo Monachorum, jacet Dominus Sagalo Abbas Carimarisci, qui obiit anno 1323.

Item Nonnus Joannes de Montibus Prior Clarevallens.

Item Nonnus Petrus Godier alias de Fagis, etiam Prior Clarevallens, et multa aliorum corpora, quorum nomina Dei praesentia agnoscit.

In Capella de l'Arreyo, jacet nobilis miles videlicet Raynaldus de Gramayo, qui fuit Dominus de l'Arreyo, et fecit fieri Capellam.

Item in eadem capella jacet bonae memoriae Euradus Senior, Dominus de Chascenaii, vir nobilis, qui obiit anno Domini millesimo, ducentesimo, trigesimo sexto, decimo sexto Kalend. Julii.

Item in eadem capella in parte dextra juxta ostium, jacent honorabiles et devotae matronae Domina Simona Receptrix Barrensis et ejusdem filia Domina Stephaneta Pitoiise.

In Cœmeterio nobilium.

Juxta parientem, ad valvas Ecclesiae, jacet nobilis vir Gaurfridus, Gallice *Jeffroy Seigneur de Jeuniuille, qui en son temps fonda plusieurs Eglises. Premièrement l'Abbaye Descurrey de l'ordre de Cis-*

(97) Hoc monasterium situm est in regno Galletiae et pertinet ad reformationem Castellae.

teaulx. L'Abbaye de Jeuniuilliers de l'ordre de Premonstre. La maison de Mascon, de l'ordre de Grantmont. La Priorite de Valdomie soubz Molesmes. Et l'Eglise de saint Laurent au chastelet dudit Jeuniuille, et trespassa l'an M. C. XXXII. mense Augusti.

Item Dominus Eyrardus Presbyter de Champignolle, qui muro clausit Abbatiam.

Item Comes de Grandi Prato.

Item D. Josbertus de Firmitate.

Item Hugo Dominus Plancey.

Item Messire Penicars de Durnay Cheuallier, qui trespassa l'an de grace 1289, au mois de Decembre.

Item Messire Gillis du Pont, Escuyer en son vivant Seigneur de Reuepont, de Maleroy, qui trespassa le vingt-uniesme iour de Novembre, l'an mil cinq cent et cinq.

Item Adrien Chatoura filz de Jean Chatoura marchand à Troyes.

Ante magnum portale Ecclesiae, jacet Dominus Jacobus Curatus de Barrivilla, qui obiit anno Domini 1334, in mense Decembri.

Epitaphium Domini Bonaventurae Eucensis Episcopi, qui jacet in Sacristia.

Hic Bonaventura fama nunquam moritua Dignus commoritur. Hoc sub tumulo sepelitur Lombardus genere, coeli fuit incola vere, Ac pura mente vixit Deitate favente, Nam se nostrorum norma rexit Monachorum, Eucensis Praesul propria de sede fit exul Ob fidei scutum, credens igitur fore tutum Ad Claramvallem venit sperans ibi callem Scandere caelorum, sectando facta bonorum Sobrius et castus, mundi fugiens quoque fastus. Nunc sequitur Christum mundumque respuit istum.

Annos sub nato Domino de ventre beato. Bis centum mille vitam cum perdidit ille Atque decem nonies, tu complens bis duo junges.

Epitaphium Domini Philippi Comitis Flandriae ac Viromandiae.

Philippus mirae probitatis Princeps, Flandriae Comes, praedecessoribus suis merito praefendus. Non solum Flandriam pacifice gubernavit, verum etiam adjacentes provincias exemplo suo ad bonum pacis provocavit. Huic tertio a nativitate sua die terribiliter clamavit: *Evacuate mihi domum.* Et adultus duxit uxorem filiam Radulphi Comitis Viromandi, Elisabeth nomine, qua defuncta misit ad Hispaniam pro Mathilde filia Adefonsi Regis Portugaliae, quae ad eum veniens cum regio apparatu factu est ei uxor. Anno Domini millesimo, octuagesimo quarto. Iste Philippus primus in scuto Leonem deportans strenuissime rexit comitatum Flandriae, divitiis et honoribus affluens, prudentia et potentia magnus, fervens in justitia et probus ad arma, unique Machabaeorum non immerito comparandus. Cujus morte audita, confunditur patria, dolor et timor occupat universos. Obiit vero ante civitatem, quae dicitur Achra, in obsidione cum Francorum et Anglorum Regibus, anno Domini millesimo, centesimo, nonagesimo primo. Et sepultus est in Basilica S. Nicolai foris murum Achrae, sed diligentia uxoris suae Mathildis translatus est Claramvallem, ac reconditus honorifice intra hanc Capellam, quam illi et sibi paraverat. Ipsa vero Mathildis etiam postmodum in eadem hac Capella juxta verum suum cum honore tumulata est.

Agnes Comitissa.

Post tumbas Domini Philippi Comitis Flandriae et Mathildis uxoris ejus, jacet in eorum capella, illustrissima Domina Agnes, Comitissa Campaniae.